

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor a. m. kedden, csütörtökön és szombaton dében.
Ára évenként 3 fr. o. é. Hirdetési ár: négyhathar sorát először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegzőt kell fizetni. Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik. A nyílt levelek cikkek sora után 15 kr. előlegos befizetés mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középuteza, STEIN J. könyvkereskedése.

A magyar kölcson az urak házában.

(D) Mi nem kapkodva a tömeg tapsain, a „nemesség” fogalmában látjuk az emberi szabadság és emberiségi érzet s felsőbb műveltség társadalmi kifejezését. Mi soba sem haboztunk magasztalni az 1848-diki magyar intézmény azon mély felfogásu elhatározását, mikép ő nem a nemesi jogot törölte el, hanem az összes népet vagyoni és műveltségi képességének censusa mellett vette be a nemesi jogokba.

Mi a nép nemességét, a mely mult időkben a székelyeknél, jászoknál és baskiroknál legszebben ki volt fejtve, a társadalmi szervezet eszményének tartjuk, midőn e népek-nél tapasztaltuk azt, hogy a nemesség fogalma a czondra alá is nemes ambíciókat plántál.

Nem azon aristocratiát pártoljuk mi, a mely Német és Spanyolországban nagy hábiéri előjogokkal, s a szegény nép eljobbágyosításával fejlett ki, s melynek szelleme hazánkba is elterjedett vala; mi a közös nemesség eszméjét szeretjük, melyet a székely intézvények ősi időktől óta fentartottak, s egész Magyarország 1848-ban proclamált.

A nemesség jog, mellette és szemben a kormány hatalommal; a nemesség kötelező társadalmi morál, mellette és szemben a szenvedő és kevésbé fejlett emberiséggel.

A birodalmi tanács alsó háza a magyar kölcsonnel azon meddő democrat szellem vezérelte, a mely szigoruan használja fel a perczeket, midőn hatalmát érezheti, vagy magának mások balsorsából politikai tőkét teremthet. Előtte nem az emberiség szenvedése, hanem a magyarok s kiválólag nemességének nyakassága állott; az államkölcson megszarvaszásánál jelesen kimutatta azon közép és kisebb birtoku magyar nemesség iránti ellen-szenvét, a mely nemesség annyira democratiás érzelmű, hogy már másfél évtized előtt habozás nélkül s a testvériesség tiszta szándékával ölette fel az egész népet, s nyilvánította azt magához hasonlóknak.

A birodalmi tanács alsó háza nem gondolt arra, hogy éppen e kisebb birtoku nemesség az, a melynek birtoka saját kézmunka erejével nem állván arányban, a legterhebb adót adja, s egyszersmind az inség által éppen azért sajátjuk leginkább, mert kisebb birtoka van, mint a mire külcösönt fektethessen, s nagyobb birtoka annál, mint a mit keze munkájával megművelhesen és instruálhasson.

A szükkeblőség és ellenszenv miatt a birodalmi tanács alsó háza eléggé kimutatta, hogy képviselőiben nem földbirtokosok veszenek részt, s ugyanazon balsors megbírlására, mely egy két terméketlen esztendővel a földbirtokot általában s leginkább pedig éppen a kisebb és közép birtokot szokta sújtani — teljesleg képtelenek.

Ezen kívül filléreztek a szenvedő emberiség segélyezése iránti közbenjárásnál, szemben egy oly királysággal, a mely Austria ipariáját s gyáripárát vállain hordozza, a melynek csak annyit kellene tenni, hogy három évig az osztrák gyártmányokat ne fogyasztssa, és S k e n e u r gyára is megérezné azon indítvány súlyát, a mit mint bizottmányi előadó tett; Magyarország pedig háromszorosan takarítana meg azon tízmilliót, a mit most, mint kölcson is az alsó ház, az ő nyomorától elhuzni jönnek látott.

Annál jobban esett nekünk, hogy a nemesség felszínéből álló felső ház egészen nemesebb érzelmeket mutatott a szenvedő emberiség iránt; és az alsó ház elhatározását német grófok és hercegek elhibáztak, sajátlatra méltónak nyíltan hirdetik.

A német aristocratiának ezen generosus felfogása becsületére válik. Ő távolabb áll a nép nyomorától, hogy sem az inség teljes horderejét oly közelről érezni tudhatná; de kedélye nemesebb és fogékonyabb az emberiségi részvétre s felebaráti szeretetre. Ő nem fillérez ott, hol tenni kell, sőt áldozni kész, ha más segít őt nines. Ez a nemesi tulajdon.

Az urak házában a részvét mellett a hazafias aggodalmak is fölmerültek. Érzik ők, mert mindig közelétek éltek s politikai pályán szerepeltek, érzik ők, hogy Austria azon zilált állapota, a hová e birodalmat a magyar királyság ellen folytatott meddő politikai viszály sodorta, a birodalom hatalmi erejét s háromszázadon át növekedett tekintélyét assa alá, a melynélfogva az Európában folyvász növekvő bonyodalmak közt Austria nem bírhatja azon döntő tekintélyt, melyet e század elején a világ legnagyobb hadvezére s leghősebb hadserege ellen is kitüntetni elég erős volt.

Mi adta Austrianak e varázserőt, midőn I. Napoleon Schönbrunnól az osztrák császári lakból dictálta parancsait a megrettent Európának? Felhívta ő a magyarokat, gyűljenek össze Rákos tereire és válasszanak királyt magoknak. A királyság akkori Deák Ferencze, Nagy Pál tarsolyába dugta a hatalmas császár proclamatióját, és Ferencz császár kiszorítatva Austria jobb részéből a magyar királyság vállaira veté magát, azt vette hadműködése kiindulási pontjául, és a megintott trón erős védbástyákat kapott. Diadalt diadalt követett, s 1815-ben Bécsvárosa volt az, a mi ma Párizs akar lenni, Bécsbe gyűltek össze a fejedelmek s szabtak törvényt és határokat Európának s egyes államainak.

Ezen felfogás jó érzete vonult el a felső ház pályaképzett diplomatai, s jelesen Hartig gróf nyilatkozatain.

És úgy hiszszük, a mennyire az alsó ház magatartása elidegeníté a magyarokat, annyira vonzotta a felső ház gyöngéd és generosus eljárása azon régi kapos fentartásához, mely ezen emberek s atyáik befolyása alatt megtudta nyerni Austria közérdekeinek a magyar nemzetet, s fen tudta tartani a trón küll és beltekintélyét a nélkül, hogy rendszerének erőszakolt fentartásáért az államalmat milliárdokra menő adósságba merítse.

Itt közreadjuk elmondott eszméink kisérteit a birodalmi tanács felső házában a magyar inség ügyében tartott üléséről tudósítást a „Független” értesítése szerint.

Rosz a bucrakratiká uralma — írja a „Független” — még rosszabb a professzoroké s doctoroké; de a mi közösen jellemzi őket, a gentleman-like hiánya, mi különösen oly népeket sért, melyek bizonyos öntudattal bírnak s még érzékenyebbek balsorsban, mint verőfényes napokban. A gentelman-like hiányában volt a birodalmi tanács alsóházának többsége, midőn a magyar inségi kérdés ügyét tárgyalá, de bőségben találtuk azt ma a birod. tanács felsőházában, s megvalljuk, hogy ez nekünk különösen jól esett.

A tárgyalást a pénzügyér ur nyitá meg, a kormány álláspontját fejtegetendő. Tudva van, ugymond, hogy a kormány 30 millióra tevő az inségi szükségletet; meg is feszíté erejét, hogy az alsóháznak beleegyezését kieszközölje. Törökvéseinek sikere azonban teljes nem volt. Ma a kormány azon felfogást pártolja, miszerint igen sajnós és káros kelleltetnéssé járna az ügynek további tárgyalása, s a segélynek siettetése a fenforgó körülmények közt annál obajtanódóbb, minthogy a kormány, ha bővebb segélyzés szükségeltetni fog, bizonyosan nem fog késni a mellőzhetlen intézkedésekkel s annak idejében az alkotmányoszt számáddal (Verantwortung) fog a birod. tanács elébe lépni. A tárgyalás folytatásának azonban még más hátránya is van. A magyar inségi kölcson ugyanis össze-függettségben áll az államalmi kölcsonnel s az

egyiknek késletetésével késletetnék a más k is. A kormány az idővesztést mindkettőre nézve egyaránt tartja károsnak, s azért ma nem ragaszkodik eredeti előterjesztéséhez, hanem ajánlja a háznak, hogy bizottmányának indítványát fogadja el.

Gróf Wickenburg méltányolja a rokonszenves indulatot, mely a bizottmány előterjesztéséből szól, s osztja a sajnálatot, melyet ugyanaz kifejez azon körülményen, hogy ma már esatlakozni kell az alsóház határozatához, ha a segélyt késletetni nem akarják. Mind a mellett nem osztja a nézetet, hogy a késletetés lényeges volna, ha a felsőház a kormány eredeti javaslatának értelmében határozna. Ujabb kutatások nem történhetnek; a kormány e tekintetben megtette a mit tehetett, a vegyes bizottmánynak az (alsó- és felsőház tagjaiból) értekezlete pedig csak napokat vehetne igénybe s így nevezetes késletetéstől tartani nem kellene. Mondják, a kormány kimutatásai nem szabatosak. Valóban nem azok, de ebből nem az következik, hogy nagyitják a bajt; éppen ennek ellenkezője áll. A kormány a veszteségnek csak egy részét hozta fel; meglehet, hogy ez hiányos; de bizonyos, miként a hiány, fájdalom, nagyon is bőségesen pótolatik azon károk által, melyeket a kormány számba sem vett: a munka, a akarmány, a marhavesztéseket. A midőn tehát kétségtelennek kell ismerünk, hogy a kormány által felhozott körösszeg korántsem éri fel a valót, miként fukarkodhatunk a segélylyel, melyet a kormány szükségesnek tart?

Ezen eszmét még bővebben fejtegeti a gróf. Inditványozza, hogy a ház a kormány eredeti javaslatát fogadja el s e szavakkal végzi beszédét:

„Adjuk a magyar nemzetnek jelét azon rokonszenven, melyet irányában érzünk; nyujtsunk neki segédkezet, de egész s ne fél kezet; mert bizonyos, hogy, ha valaha hasonló baj történne valamelyik Lajthán in-neni országban, a nagylelkű magyar nemzet bőségesen nyujtana segélyt.” (Élénk bravo a ház minden oldaláról.)

Gróf Hartig megelégedését nyilatkoztatja azon sajnálkozásán, melyet a bizottmány jelentése kifejez. Már a bizottmányban, ugymond, akart módosításokat ajánlani, de végtére eláll e szándékától, mert attól tart, hogy delibe rante Roma perit Saguntum. Szónok megvallja, hogy nagy politikai bátorságot tanúsított az alsóház, a midőn a kormány által követelt összeget leszállította. Ezek után egy furcsa fejtegetésbe bocsátkozik ő excellenciája. Védi az alsóházat azon vád ellen, hogy politikai tőkét akar csinálni. Hogy akarhatná ezt, ugymond, a mikor obajtja, hogy a magyarok s horvátok mielőbb jelenjenek meg köében; már pedig ha ezek megérkeznek, akkor a ház tagjai nem nyerne, hanem vesztenek hatalmat, mert hatalmukat megosztják az új társakkal s így kevesebb hatalom jut egyre.

Fájdalom — folytatá ő exc. fejtegetéseit — hogy a magyarok ez alkalommal nincsenek köztünk, mert pótolhatták volna hiányos helyi ismereteinket. De fogjuk mi távolléttüket még több ízben érezni, igen sajnósan érzeni. Komoly felhők tornyosulnak a nyugati láthatáron. Ki tudja, hol fogják véseiket lerakni? Komoly összetartásra volna szükségünk. S vajlon mért nem egyezkedhetnénk? Ha a magyarok közbünnik jöni nem akarnak, hisz azért csak tehetnének inditványokat; mi ezeket megvizsgáljuk, és elkövetjük, a mi rajtunk áll, hogy az egyezkedés megtörténhessék. Fel kellene hagyni eszményképekkel, kedves hagyományokkal s a zordon valósággal foglalkozni, a kölcsonnel engedély folytán aztán helyreállhatna a béke.

E szavak tagadhatlanul nagy fontosságuk s méltók a közfigyelemre. E váratlan politikai fejtegetések oly benyomást tettek az egész gyűlékezetre, hogy a következő szónoknak b. Rosenfeld urnak, rövid beszéde egészen veszendőbe ment, s csak akkor fordult feléje a figyelem, a midőn inditványt tett. Ez inditvány oda szólt, fogadja el a ház a bizottmány javaslatát, de egyuttal nyilatkoztassa ki készségét, a szükség esetében bővebb segélyzést is megszavazni.

Most egy kis vita támadt az elnök, hg Auersperg, és gróf Wickenburg közt. Az elnök tudatá a gróffal, hogy inditványát a házrend értelmében tárgyalás alá nem bocsáthatja, miután a szövegben levő főinditványok teljes tagadása s független inditvány jellemével lép

fel. A gróf természetesen ezt soká megérténi nem bírta s kérdé az elnököt, hogy mitevő legyen.

— A részletes vitának minden egyes pontjához kell elleninditványát csatolni, — válaszolt a herceg.

A gróf ebben megnyugodott s csak később emelt ismét szót azon megjegyzésre, hogy hiszen részletes vita minden valószínűség szerint nem is lesz, miután a bizottmány javaslata oda szól, hogy az alsóház határozata változatlanul fogadtassék el.

A kissé hosszas párbeszédnek az lön a vége, hogy a ház elegendőleg támogatván Wickenburg inditványát, elhatározatát, miszerint az a pénzügyi bizottmányhoz utasittassék. Később azonban kiderült, miként ez csak finomabb modora volt a mellőzésnek, mert a ház az ügyet végképpen eldöntötte.

A legközelebbi szónok gróf Thun volt s a háznak különben is legjelesebb szónoka ma olyképpen tett ki magán, hogy sajnálunk minden szót, melyet feljegyezni nem bírtunk. Tagadhatlan, ugymond, hogy a csapás, mely Magyarországot érte, roppant. Nagy térségen milliókra menő népesség oly inségre jutott, melyhez hasonlóra alig emlékszünk. A bajnak nagyságát egyedül a kormány ismerheti. Az ő köteleessége a segélyzés, de ezen köteleességnek teljesítése nagy nehézségekkel jár, s ennél fogva mindenkéltől kívántatik, hogy keze szabad legyen. Annál inkább bámolom, hogy a másik ház a kormány működését megszoritani s megnehezíteni bírta. Meg kell vallanom, hogy bámolom a bátorságot, melylyel az alsóház ez ügyben eljár. Ugy hiszem, volt alkalom bebizonyítani, miszerint magam is bírok némi politikai bátorsággal, de megvallom, hogy a bátorságnak ezen magaslatára felvergődni képes nem volnék. Elkerülhetetlen szükségének tekintem, hogy e gyűlékezeten az alsóház határozatára nézve mint buntárs (Mitschuldig), vagy hogy jobban mondjam, felelősségi részes fel ne tűnjék.

Szónok ezen éles szavak után bővebben fejtegeti, miszerint nagy kedve volna az eredeti kormányjavaslatra visszatérni. Indokolván ez obajtsát, felhozza, hogy a kívánt összeg teljes igazoltsággal bír, s különösen gancsolja, hogy az alsóház még a czéőből is meghatározta, melyekre a kormány a pénzt fordíthatja, s így tulkapott a végrehajtás batáskörébe. Nevezetesen a vaspálya-építések mellett szól, melyeknek kizárását a kormányjavaslat igen szomorú és célelleslen módosítványának mondja. Szónok azonban fekezi obajtsát, mert igen fontosnak találja a pénzügyér urnak azon megjegyzését, miszerint az inségi kölcsonnel késletetésé által késletetnék az államkölcson foganatosítása is, s elismeri, hogy ily operatióra nézve két hét nagy befolyással lehet. De ha nem is tehet inditványt arra nézve, hogy a ház az eredeti kormányjavaslatra visszatérjen, még is tehet inditványt, melynek elfogadása által a ház ki fogja nyilatkoztatni az érzelmeket, melyekkel a fenforgó kérdés illetőleg telve van, ezt pedig parancsoló szükségnek ismeri. A másik háznak egy szónoka azt mondá: a kért kölcsonnel megadása által aligha fogunk Magyarországon politikai tőkét csinálni, de bizonyos, hogy a megtagadás által vesztünk tőkét. En — mond gróf Thun — nem hiszem, hogy Magyarország népe a teljes kölcson megadásának esetében is nagy hálaival viseltetnék a bir tanács irányában, de fog hálát adni ő Felségének a császárnak s királynak s a dynasticus érzelmek ujra fel fognak lobbanni, ujra erősödni. E ház pedig nem ismerhet szebb édsiesőbb köteleességet, mint a dynasticus érzelmek élesztésére közreműködni (élénk bravo), mert utóvégiül csak a dynasticus érzelmek azok, melyek a birodalmat összetartják (bravo bravo!). Szónok ennél fogva inditványozza, hogy „a ház feliratban vagy más alakban intézze ő Felségéhez a kérelmet, miszerint az alkalmasnak mutatkozó időben a birodalmi tanács elébe terjesztessék új kormányjavaslat a végből, hogy az eredeti kormányjavaslat értelmében tíz millióra szóló további hitel nyittassék meg s az ország közlegek itelete szerinti legezelszertűb módon fordíttassék a magyar-honi inségesek javára.

Az inditványt megnyeri a szükséges támogatást.

Schmerling államminiszter urnak mai beszéde nagyobb fontosságú bir, mint az, melyet az alsóházban mondott, s azért egész terjedelmében közöljük:

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj-Napoca.

galicizáció képviselői az államminiszternek egy, az ottani állapotokat esetleg emlékiratot kézbesítettek. Ezen emlékirat két részből áll; az elsőben a helyzetet festik le, a második részben pedig a bizonyítékok foglaltatnak. A lengyel képviselő a bevezetésben a rendőrmiszternek a bírói tanács ez évi 17-ik ülésében tett azon felszólításra, miszerint a lengyel képviselő a hatóságok eljárása ellen emelt panaszait bizonyítékokkal támogatással, válaszolnak. E panaszok ez emlékiratban öt pontban foglaltatnak. Az első pont a törvénytelen elfogatásokról; második a törvénytelen házmotázásokról; a harmadik a katonaság kihasználásáról; a negyedik a parasztságról s ennek alkalmazásáról a házmotázásoknál, az ötödik végre néhány kormányközveti inhumánus bánásmódról szól. Az emlékirat nem kér „szolidabb eljárást”, hanem törvényességet és humanitást, törvényes állapot Galiciában. Az emlékirat továbbá azon kérdést veti fel, hogy a lakosság viselte igazolja-e a hatóság eljárását? Erre sok bizonyítékot felsorolása után tagadolással válaszol. Az emlékiratban kifejtett nézet szerint a politikai kormányközvetek többet tesznek, mint a megnyitott 1860-diki oct. 19-dikén kötött szerződés alapján tenniük kellene, és úgy látszik, mond az emlékirat, hogy e közegek ezúttal tüzték a lengyel forradalmat Galiciában győzni le, Oroszország ma sem vehette volna Ausztriának rossz néven, ha ez az alkotmányos jogokhoz szigorúan ragaszkodik. Sőt ily méltóságos és szigorú alkotmányos magatartás Gortsakoff válaszcímére is hatással leendett, mert megosztja vala Oroszországot a szent szövetség újbóli létesítésének minden reményéről. A galicizáció kormányközvetek helyes és alkotmányos eljárása végül Ausztriát megvonta a kétszínűség vádjától, és annak méltóságát Európa előtt tetemesen emelte volna. Enyiből áll az emlékirat magva.

Hire járt, hogy Napoleon trónbeszéde következtében az oroszok embertelen túlzásokkal egyidőre füllagynak. E hír azonban nem valósult, mert az nap is számos politikai foglyot hureztoltak Szibériába, a melyen az orosz kormányban Napoleon beszéde megjelent. A oroszok lap írja, hogy a várocsba néhány nap előtt hureztolt hógyeket szintén Oroszország belsejébe viszik, de melyik helyre? azt nem tudhatni. Hasonló sors ér: az elfogdosott lengyel leányokat is. Ezen roppant mérvű, minden emberi érzést, minden tételes és erkölcsi tövényt baromi önképpnyel széttépő elhureztolások minden előleges kihallgatás nélkül, Berg tábornok pusztá parancsára történnék. E szerencsétlenek semmit sem vihetnek magukkal, még meg rubát sem, a miért utközben majd mindnyájukat megbetegzenek s számosan meghalnak. A Woklaweckben e hó 7-kén kivégzett Corsini és Borkowski bátrán halt meg. Corsini halála előtt iszonyuan megkínózták, de ez nevén kívül egyebet nem valót be s még a bitófa alatt is vigasztalta a népet, hogy ne sirjon, hanem imádkozzék. Litvaciában is történtek újabb kivégzések, s a mi a nehéz börtön, bánatunkára s a Szibériába való száműzetésekre ítéltéket illeti, ezek oly nagy számmal történtek, hogy azokat lehetetlen elősorolni.

A halottak napja Varsóban kétszeresen süttét volt. Az oroszok nem engedték meg a sírok látogatását. Döbben nyomatotul lap jelent meg, mely a lengyel nemzet legkitünőbb halottjainak nevét tartalmazá, kik e folyó évben haltak meg a szabadság ügyéért. E sorozatban 340 halott volt feljegyezve, köztük 35 nő, 10 agastyán, kik a 80-dik évet meghaladtak volt. Ugyancsak halottak napján Varsóból, a legnépesebb utcákon ezuttal kivételesen nappal 250 személyt szállítottak a börtönökből „Oroszország belsejébe.” Így írják körül most Szibériát.

Zsitkovszky eperjesi óraműves új hangszert talált fel, mely hasonló a pianóhoz, s a zongorára felett azon előnye van, hogy az időváltozásnak nincs rá befolyása, s emel-fogva nem kell hangolni; s a klaviatúra kisebb terjedelme miatt könnyebb rajta játszani. Hangja finom, kerek és lágy. Oly hangméréskölével van ellátva, melylyel a legpianobb hangot lehet előidézni. E hangszere egy pesti szakértő bizottság vizsgálata alá bocsátott.

A francia kormány 80,000 frankot tűz egy, a hideglelést gyökeresen gyógyító orvosszerre, meggyegyzvén, hogy e szer chinin vagy arzenikus savanyt nem tartalmazhat.

Az izomfaloné-baj (Trichinenkrankheit) kör- és gyógytanáról Friedrich heidelbergi tanár következőleg ír: Egy 22 éves henteslegényről, ki disznó- és kakasok szájába vette a véres kék, és nyers kolbasztöltéket evett láz, tünetekkel együtt fájdalommal és feszültséggel jelentkezett a lábakra izmaiban, később a kar és hát izmaiban. Az izomzat feszült, érintéskor föltűzött fájdalommal volt, a felső végtag a könyökizületben megbajlott, az alsó végtag kinyújtott. Továbbá korán lépett föl rekedtség, valószínűleg föltételezve az izomfaloné bevándorlása által a gége izmaiba. A hasi tünetek közül csak hasmenés volt jelen, has-

bátyai izgatottság nélkül; állandóan mutatkozott elterjedt izzadság, s a mellen gyertyászk és kelevények. Egy ilyen kelevény elfajult nyében izomzat terjedelmén túl a bóraltali kötszövetbe is vándorolhat. A hát felső jobb részében a bőr kis helyen el-tűszkösödött, amit F. nem tulajdonít fölfekvésnek, miután ez a betegség elején támadt, és fölfekvés a test semmi más részén nem állott be. A láb és az alszár vidagja a végtag visszatért mozgékony-ságával emult. A nehézség beszédét F. az izomfaloné jelenlétéből, a nyelvben származtatja. Herveyn csúszalig lehetett összerészes-tetni ezen bajt, ha tekintetbe vesszük, hogy a bántalom az izületeket szabadon hagyván, az izomkészlőre szorítkozik. Dornéval szünte nem igen lehet összerészesíteni, még előbb hagy-mázsal, de itt biányzik a fájdalom a vakbél táján, a lépdaagatán, a kúteg, a száraz nyelv, s a kifejezett fej- és tüdőtünetek. A mindjárt eleintén tett kórisme izomfalonára nézve egy izom megszurása által (a Middelдорff-éle esz-közzel) be is bizonyult. Vizsgálódásra 4-szer tétetett izompróba (május 7., 8., 25-én, június 14-én); az izomrostok, kivéve az utolsó viz-gálást, hol azok tökélyesen rendezeknek mutakoztak, részint zsírosan elvoltak fajulva, részint egyenletesen pöffelt küllemmel bírtak tisztá barántsikok nélkül, ellenben a hoszesikok ki voltak fejve. Ezen baj elleni gyógygyerül F. a kali picronitricum-ot ajánlja. Ezen anyag selyem- és más anyagok sárgafestésére használtatik, belső-használatánál a kóthártya má 2-3-ik napon, később az egész test sárga színezetét nyer, a vizelet is sárga egész fekete színt vesz. A szer igen keserű, belférgék tűző tulajdonsága (galandféreg ellen), s igen hamar átáztatja (impregnirt) a test különféle szöveteit. A tünetek ezen szer adagolása mellett csakhamar tűntek. A betegség 16-ik napján következő alakban rendeltetett: Kali picronitrici dr. unam, Extr. et pulv. Iquirit. aa. p. s. ut. f. pillul. Nr. 60. D. S. 3-or naponként 5 labdacot. (Prager Viertelj. 4763. 2. köt.) F. N. (Gyógyg)

Pályázati hirdetés.

Sz. 4433. 1863.

Kolozsvár sz. k. városának szónoka tks Simon Elek ur városunk történelmének megírására saját szónoki fizetéséből 1000 o. é. é. frtot sziveskedvén a legjobb mű jutalmul felajánlani, s e közhasznú cél elérése végett mind a városi választott esküdt közönség f. é. october 30 ról 291 községi sz. alatt kelt végzésénél fogva, mind pedig a tanács folyó évi november 10-ről 4433 sz. alatt teljes elismeréseinek kifejezése mellett bátorozván elköze járulni, ezek szerint a pályázatot fenebbi müre az említett két testület ezennél közre bocsátja, mint itt következik:

Pályázati hirdetés:

„Irassék meg Kolozsvár városának ó, köz-zép és újabb kori történelme az 1848-ik évig; feliratok, műemlékek, pénzek, eredeti oklevelek, szóval: első hitelességi adatok alapján, oknyomozólag, kritikai megválasztással s a pályázó tetszése szerinti kiterjedésben.

A szerkesztményhez okmánytár mellékelendő, mi végre a város levéltára a pályázók előtt, a kellő tekintetek figyelembe tartásával nyitva van.

Az alak meghatározása iról függ. Az előadásban a bőség kerülendő.

A legjobbnak ítélt mü egy ezer osztr. értékű forinttal lesz jutalmazva.

Bírálóknak Erd. muzeumgyűjtemény könyvtárak Szabó Károly, Torma Károly, Matusik Nep János és Sári László tanár urak lesznek felkérve.

A pályaművek beküldésének határideje 1865-ik év december 31-ik napja.

A jutalmazott mü kiadását a szükséges metszetekkel együtt Kolozsvár városa eszköz-lendi.

A mü tulajdoni joga íróé marad.

A kiadás a megbíráls és elfogadás után egy év alatt megtörténik.

Sz. kir. Kolozsvár város v. esküdt közönségének 1863. october 30-án s tanácsának ezen évi november 10-kén tartott üléséből kiadta

Elekes András,
h. aljegyző.

Nemzeti színház. November 14-dikén szombaton Donizetti örök szép „Lucia”-ja került színi, válogatott szép számú közönség előtt. Közkezdességű vendégünk Huber Ida asszony (Lucia) ez este is tanújelét adta művészi képzettségének, gyönyörű énekével, trilláival egészen átvillanyozta a hallgatóságot; taps és kihívás volt elé. Fektér (Edgár) szép játéka, valamint — a mi különösen dicséretre válik — tiszta, érthető éneke csak emelte az előadás becsét. Jól énekeltek még Institoris és Tóthfalusi, utóbbinak második felvonásbeli kettőse igen jó volt.

Vasárnap, nov. 15-dikén „Dobó Katica.” Népszínmű 8 felv., írta Tóth Kálmán, zenéjét

Káldy Gy. A czimszerepet Szabó Pepi adta szokott kedvességével; Dobó Újfalusi játszta. Komáromi jó Balassa volt, kiválólag megdicsérendő szép szavalaatért. Homonnai Gyulai ma is igen jól személyesíté; Albisi placeat-jai is jóízűen megnevetették a szép számú közönséget.

Hétfőn, nov. 16-án „Sevillai borbély.” Vig opera 2 felv., írta Rossini. Ez előadás a leg-sikerültebbek közé sorolható, s az egész szeme-lített oly jól játszott ez este, hogy e darabot jobban előadva látni, kívánni sem lehet. Nagyné-Huber Ida asszony (Rosina) gyönyörű énekével, különösen az énekleckze alatti fel-séges magyar dalával, melyet ismételnie kellett, ma is megnyeré a közönség tetszését; sok taps- és kihívásban részesült; nem különben Fektér is (Almaviva) jól megállott a maga helyén. Igen meg kell dicsérnünk Institoris-t, ki Figaró szerepét oly jó fölfogással adá s oly szépen énekelte, hogy majdnem akaratlanul esztünkbe jutott a régi jó világból feled-hetetlen Szerdahelyink. Albisi Bartolót jól alakítá, Tóthfalusi is jó Basilio volt. Közönség szép számmal.

Kedden, nov. 17-én „Eljegyzés lámpafény-nél” és „Férj az ajtó előtt” ismert operettek. Az elsőben Huber Ida gyengéklédése miatt nem vehetvén részt, szerepét Szabó Pepi vállalta el szíveségből. Egyik darab sem ment olyan jól, a mint azt már megszoktuk; jelesen Komáromi ma teljességgel nem volt hang-jánál, s az egész előadás csak úgy vontatva adatott. Huber Idát kivéve, ki ma is szépen énekelte, minden szereplőn látszott, hogy csak kénytelenségből játszik, mire talán a szokott-nál sokkal kevesebb közönség adott okot.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, nov. 12. A „Morning Post” e kérdés felett: rá fog-e állani Anglia a congressusra, és ha igen, minő feltételek alatt, a következőleg elmélkedik: „Nem nehéz megjósolni, hogy a válaszolás a francia császár iratára nem oly hamar történhetik meg. Előbb végre kell járunk, hogy mi célra hívnak meg bennünket, mielőtt elígér-keznénk. A császár ösztönte nyilatkozatnak nevezi a maga iratát, s mint ilyen kész fele-letra számíthat. Mi örömet kívánunk járulni a köző előmozdítására; de mint tüzletemberek nek engedjenek meg nekünk, ha előbb fel-világosításokat kívánunk. Előbb tisztán akar-juk látni az utat, mielőtt elindulnánk rajta. Azt nem mondhatjuk meg, hogy a congressus meg fog-e tartatni; de annyi bizonyos, hogy Angolország nem vehet részt benne, míg a kitűzött célt s az alkalmazandó eszközöket tökéletesen nem ismeri.

Hasonló értelemben nyilatkozik a „Times” is: Angolország meg kell vizsgálja, hogy a congressus mely tárgyakkal fog foglalkozni, és hogy működésének lehetnek-e jó eredményei. Mi azt hisszük, hogy Anglia válasza a következők értelmű leend: Victoria királyné nem küldhet meghatalmazottat Párisba azért, hogy ott a dolgok felett általánosán, mint valamely társadalmi-tudományos gyűlésben vitatkozzanak. Kötelessége a kormánynak fel-világosítást kívánni, hogy minő kérdések lesz-nek tárgyalás alatt. Mihelyt a császár szaba-tosan körülírja a kérdéseket, Angliának meg kell vizsgálja, hogy vajlon azok haszonnal vitathatók-e, és hogy vajlon a congressus nyers erővel is keresztül viend-e a maga hatá-rozatait. Ha Anglia abban a nézetben fogna lenni, hogy valamely gyakorlati eredmény ki nem vihető, ez természetesen befolyással kell hogy legyen az adandó válasza. A mi az általános levegyverkezést illeti, Anglia meg-várja, hogy Franciaország menjen elől jó példával.

Egy más cikkében a „Times” a congressus lehető eredménye felett elmélkedvén, a többek között ezt írja: Ha a közeljövő tavasz háborúval fogna kezdődni, a francia trónbe-széd sokkal barátságosabban, aggasztóbb tárgyakról szólna, mint a milyennekre Napoleon császár nov. 5-én vonatkozott. Hiszen a congressus eszméje is csak indítvány, arra cél-zó, hogy a háboru eredménye pénz- és vér-vesztetések nélkül elérhetőssék. Ha az emberi természet nem volna olyan, a milyen, ez az indítvány igen okszerű volna. Európa uralkodói időről időre összegyűltek volt e világrész ideiglenes sorsa rendezése végett. Ők ezt minden esetben több évig tartott háboruszkodás után tették, s valóban kérdehnék: nem ok-sabb-e mindjárt a végsőhöz nyulni, s így a szenvedéseket megelőzni? Ha háboru ütne ki tavaszra, borzasztó bizonytalanság támadna arra nézve, hogy meddig fog az tartani, s ez ugyanazzal végződne, a mivel Napoleon most a dolgokat meg akarja előzni, s így ez ellen alig lehet kifogás. De fájdalom, a congressus előnyei azon érzelmeiktől függnek, a mikkel az abban résztvevők bírnak. Azok a szerző-dések, a melyek a háboru bevégezését képez-ték, csak azért jöttek létre s csak azért tar-tattak meg, mert a szerződő felek mindegyike megismerte már valódi erejét és helyzetét. Az

engedékenyek meggyőződtek róla, hogy engedniük kell s a nyertesek nyereségüket saját kardjaikkal vitták ki. Az igaz, hogy sokkal jobb lett volna már előbb kötni egyességet, de az illető hatalmak ebbe nehezen egyeztek volna belé. E tekintetben a világ nem igen haladt. Nehány év előtt volt néhány rá-jongó, ki egyetlen béke birodalmról ábrán-dozott. Minden nemzetközi viszállyan béke-bírási uton kellett volna elintéztetnie. A ren-des hadseregnek az illető országokban nem-zetörségekké kellett volna átalakulniok, s a háborut elévült barbárságnak kellett volna te-kinteni. Az utóbbi 10 év története ez álmo-kat gyorsan eloszlatta. Meggyőződhetünk róla, hogy nemcsak az uralkodók, de a nemzetek is hajlandók a háborúra. Ha minden európai kérdést congressussal kellene megoldani, akkor tapasztalni fogjuk, hogy míg hajdan a congressusok háborúkra követtek, most a congressusokra fognak háborúk következni.

Franciaország. Páris, nov. 14. Az ugynevezett sárga könyvből nyilvánossá tett diplomai okmányokban semmi sincs Olasz-országrol. A lengyel kérdést illetőleg Drouin de Lhuys panaszokdík sept. 22-iki stírgönyé-ben, hogy három olyan hatalom, mint Anglia, Austria és Franciaország nem ment annyira, hogy lépéseiknek minden kíváncsú nyomáté-kot megadjanak; s nekünk nem sikerült, ugymond, az említett két hatalom nézeteit egy collectív határozat ellenállhatlan tekintélyének megnyerni. A mexikói kérdésre vonatkozólag Drouin de Lhuysnek egy sept. 13-i jegyzéke Dayton amerikai követtel folytatott beszélgeté-séről értesít, a ki a Mexikora vonatkozó tiltakozásról s az orosz-amerikai szövetségről indult híreket alaptalannak nyilvánította. Drouin kijelentette, hogy a császár nézete az amerikai kérdésben nem változott; mi nem is-mertük el a déli államokat, annyival kevésbé léptünk velük szerződésre Texas és Louisiana átengedése iránt. Ismételve kijelenttem neki, folytatja Drouin, hogy mi sem magunk, sem mások számára nem keressük birtokot Ame-rikában. Kijelenttem, hogy számítok közre-munkálásra, hogy intézkedéseink s a szűksé-gesség, a melyek politikánk hódolt, igazságos méltánylatra találjanak Amerikában. A mi Mexikó illeti, Drouin tudatja Bazaine tábor-nokkal, hogy ő oly adatoknak van birtokában, a melyek lehetségesek teszik, a kárpótlási ösz-szeget, a melylyel Mexiko Franciaországnak tartozik, véglegesen megállapíthatni; s ezzel nem is fog sokáig késni.

Olaszország. Turin, nov. 11. A király elutaszta előtt kevés, nov. 8-dikán kézbe-síttették neki a congressura való meghívást, s két órával később, a király személyes el-nöklete alatt minisbertanás té össze, a mely-be Vimercati gróf diplomai ügynököt is meg-hívták. A mint a „Vaterland” levelezője biz-tos kútforból értesít, a határozat éppen nem oda íttott ki, hogy a meghívást feltétlenül el-fogadják, hanem csak oly feltétel alatt, ha a római és velencei kérdésnek az ottani népes-ség óhaját és várakozását kielégítő modor-ban való megoldása is a congressus tárgyat képezendi. Hogy pedig a római és velencei nép a turini kormány kívánatának megfelelő modorban nyilatkozzék, arról gondoskodnak ők s a forradalmi bizottságok. Egyébiránt, hogy a nagy vedúrnak (Napoleon császárnak) Olaszországot nézeteiről és kívánságairól kellő felvilágosítást nyújtsanak, a mindkét fél bizal-mat bíró politikai alkuszit, Vimercati grófot azonnal elindították Párisba, s itt abban a biztos reményben vannak, hogy a gróf küldé-tése nem lesz sikertelen s rá fogja vehetni a császárt, hogy a congressus rendezésében vé-dencezések számításait és kívánságait biztosítsa.

A „Köln. Ztg.”-nak ezt írják: A francia trónbeszéd a velencei kérdést ismét napi rendre hozta, a mit egy időben, a midőn az emberek annyi féle gondok által vannak igénybe véve, alig lehetett várni. Most még többet beszélnek Velencéről mint Rómáról. Vagy azt akarják, hogy a kérdést a congressus oldja meg, a melybe az olaszok rendki-vüli bizalmat látszanak helyezni; vagy hogy tavaszszal háboru legyen.

Nov. 13-diki távirat szerint a király egy rendeletében megparancsolta a hadügyi minis-ternek, hogy a mozgó nemzetörséget lehető leggyorsabban szervezze s tábori szolgálatra alkalmas fegyverzetel szerelje fel.

Rómából írják a „Gen. Corr.”-nek: Mind-azok a hírek, a melyek szerint a francia helyörség Rómát kiűritené, vagy helyét más külföldi örség foglalná el, teljesen alaptala-nok. Sőt tények vannak, a melyek éppen az ellenkezőt bizonyítják. A franciák császára nem rég saját kezűleg irt levelet intézett a szent atyához, a melyben a helyörség további ott tartása iránti szándokát határozottan kijel-entette. Innen magyarázható, hogy a trónbe-szédben egy szó említés sem volt Rómáról. Napoleon herczeg nem rég levelet irt az ipjá-nak Victor Emanuel királynak s tartozkodás nélkül tudatta vele, hogy a császártól, a ró-mai kérdést illetőleg mostanság semmit sem lehet várni, miután jelenleg nagyobb szüksé-

ge van mint valaha a papság erkölcsi támogatására.

Németország. Berlin, nov. 13. Poroszországban is éppen úgy körvonalozva akarják látni a congressus működési terét, mielőtt bele mennének, mint fenebb egy pár angol lap nyilatkozatából láttuk. A „Nordd. A. Ztg.” erről a következőleg ír: „Az kívánják-e, hogy minden állam a congressusba lépése előtt fogadást tegyen, hogy a congressus határozatainak alá veti magát? Nem hiszünk, hogy egy nagy állammal szembe ly követelést lehessen állítani, és ha csakugyan állítanak, lehetne tartjuk, hogy azt elfogadják. S ha mégis elfogadják, és oly határozat keletkeznék, a melynek teljesedése vételt később akadályozni lenne kénytelen? És ha továbbá az az eset állna be, a mely p. o. Angolországban igen lehetséges, hogy a kormány teljesíteni akarná elvállalt kötelezettségeit, de a parlament ellenzéne a teljesedést vélt? Mi fog akkor történni? Kényszerítés, azaz háború lép-e a szó helyébe? A „France” meg kell hogy adja nekünk, hogy akkor igen rossz lennének alkalmazva a szavai, a midőn azt mondja, hogy „a congressus használni fogja a polgárisodásnak a nélkül, hogy ártson az emberiségnek”; mert a congressus akkor csak szövetkezéseket idézne elő, s a béke, a melyet teremteni akar, csak háború által válnék lehetséges. És mind több gyakorlati esetet veszünk fel, annál inkább kételkedünk a congressusnak, habár létrejövételen nem is, de áldásos gyümölcsein. Visszaviszi-e a congressus az olaszországi állapotokat az egyetlen népjogi alapra, a zürichi béke feltételeire? Bizonyára ez a congressus, a melynek hivatása, a császári trónbeszéd szavai szerint, hogy „a felforgató párt szélső töredékeinek többé semmi fontosságot ne adjon”, — fenn kell hogy tartsa ama népjogi kötés határozmányait, a melyeket Franciaország szentesített, és a melyeket Austria, Piemont egyezménytörése daczára, becsületesen megtartott. Bizonyosan ez a congressus, a mely Európának mintául kell hogy szolgáljon, nem fogja ama forradalmi tényeket elismerni, a melyek a káthol. kereszténység atyját s Olaszország más fejedelmét birtokaiktól megfosztották. Amde fogja-e Franciaország, a melynek jelen kormányalkata az általános szavazatjog által van szentesítve, félredobhatni vagy elnyomhatni amaz elvet, a melynek alapján tudta Victor Emanuel is az olasz királyságot megalkotni. Hogy Napoleon császár előre ne látta volna e nehézségeket, az róla fel nem tehető; annyival feszültebben kell várunk az utat és módot, a melyen ő azokat megoldhatni véli.”

Igy a Bismark ur lapja. Más tudósítások szerint Austria, Porosz- és Angolország között már meg is volna az egyezés a congressus elfogadásának feltételei iránt. Ezek a feltételek: hogy a nagy hatalmak ministerei egy programot készítsenek a congressuson tárgyalandó ügyekről; hogy ez a program csak azokra a kérdésekre terjedjen ki, a melyek e pillanatban diplomatai alkudozás, vagy az európai hatalmak közt fenforogó vita tárgyai; hogy csak olyan államok birjanak a congressuson ülésel és szavazattal, a melyek e programu keresztültvitelében közvetlen részesek s végre, hogy e programhoz való ragaszkodás a congressuson teljesen és határozottan biztosítva legyen. E szerint nemcsak Európa térképének revisioja, hanem az olasz kérdés is előre le lenne szorítva a congressus szőnyegéről.

Orosz- és Lengyelország. A lapokban több összecsapásról olvasunk az oroszok és a felkelők közt, a hol többnyire az utóbbiak győztek. Így Mackiewicz az ismert nevű pap és hadvezér october 20-dikán igen véres harczt vívott az oroszokkal, 95 embert ejtén el a közülök, míg saját vesztesége 25 ember. Egy más ütközet nov. 8-dikán történt a kaiserlingi erdőben Poniewitzól nem messze, s ismét Oniksztynél, haoulag a felkelők előnyére. Pruszkowonál is győztek a lengyelek, 20 orosz és 4 lengyel maradván a csataterén. Végre Piotrkowól néhány mértföldnyire a dlutowi erdőségben is volt egy csata, de a hol már a lengyelek húzták a rövidebbet, mivel csapatjuk egy része széjjelfutott. Vezért Kinel is súlyosan megsebesült.

Varsóban e hó 12-kén egyetlen egy nap 12 fogoly lengyelt végeztek ki. A várból számos foglyot szállítottak el Oroszország belsejébe s a kiürült börtönöket most új foglyokkal tömők éjjel nappal. Ezekből állanak a híresztelt kiengesztelési kísérletek!

Ujabbak. Lemberg, nov. 14. A „Gaz. narod.” szerint hírlik, hogy Czartoriski herceg, és Miroszlowski az első mint diplomatai ügynök, az utóbbi, mint főszervező, el vannak bocsátva hivatalaikkól.

— Berlin, nov. 15. A „Spener. Ztg.”-nak írják, hogy Poroszország, más kormányokkal való előleges értekezés nélkül, tudtára adta a párisi kabinetnek előleges válaszképpen, hogy az uralkodók közvetlen tanácskozása, a mely gondos feldolgozás és megvizsgálás által nem lenne előkészítve, nem alkalmas ut a nehézségek kiküldésére. Austria, Porosz- és Angolország között nem jött létre, még meg sem volt kísértve semmi egyetértés a congressus előfeltételeire, s ennél fogva együttes válasz tartalmára nézve sem. Még csak indítványt sem tett ez iránt e hatalmak valamelyike a más kettőhöz. A porosz király egyelőre csak élő szóval jelentette ki Talleyrandnak a porosz nézetet.

— Uj-York, nov. 6. Charlestownt folyvást keményen bombázzák; a fal egy része a tenger felőli oldalra beomlott.

Bécsi börze November 18-án: Nemzeti kölcsön 79.60. 5% Metalliques 72.90. Bank-részvény 771.—. Hitel-részvény 179.90. Váltó Londonra 120.75. Ezüst 121.25. Arany 5.81. 1860-diki Állam kölcsön 93.15.

November 14-én: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarország 74.25. Erdélyi 72.25.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

HIVATALOS.

1208—1863.

Hirdetmény.

(255)

(2—3)

Az ezen országos fegyintézet fegyenczei szalmazsákjainak töltésére, a jelen 1863/4. közigazgatási évben szükségeltető 550 mázsa szalma szállítása végett, a felséges kir. fő-kormányzónak folyó hó 4-ről 32505 sz. alatt kelt engedélye folytán az itteni íródában folyó **november hó 30-án reggeli 9 órakor** írásos árcsökkenés fog tartatni, miért is vállalkozni kívánók felhívni, hogy szabályszerű bélyeggel ellátott írásos ajánlataikat, melyben a kívánt ár betűkkel és számbetűkkel tisztán és olvashatóan irandó ki, s melyhez az egész szállítványért kívánt összeg 5%-ja készpénzben, vagy pedig megfelelő belföldi állampapirokban báuatpénzzel esatolando, a fennebbi határidőig az alóli igazgatóságnak benyújtani el ne mulasszák, annyival is inkább, mivel azon időn túl semmi bár mily jutányos ajánlat sem fog többé tekintetbe vétetni.

Az ezen vállalkozásra vonatkozó szorosabb feltételek az intézet íródjában a szokott hivatalos órák alatt addig is megtekinthetők.

Az orsz. fegyintézet Igazgatóságától.
Szamosujvártt, november 13-án, 1863.

1209—1863.

Hirdetmény.

(256)

(2—3)

Az ezen országos fegyintézet számára a jelen 1863/4. közigazgatási évben szükségeltető írószerek és íróai kellékek u. m.

2 rizma 9 számú közönséges pakoló papíros	2 font vékonyabb fehér zsinag gombolyékban
1 " 8 " masina " " "	60 csomó egész vékony szürke zsinag
1 " 1 " közönséges concept " " "	100 drb. Hartmuth-féle 5 sz. fekete írón
8 " 2 " " " " " "	fele lágy, fele kemény
4 " 4 " " " " " "	50 drb. 5 sz. vörös írón
8 " 1 " masina " " "	30 kupa fekete tinta
4 " 2 " " " " " "	25 font fekete porzó
26 kötés 6 " író toll	10 levegőse veres tinta
4 katulya 100 számú Klaps vagy Kubn-féle író toll	6 drb. vakaró ruggyanta
24 font 4 számú pecsét viasz	6 " egy lat nehézségű közönséges ruggyanta
2000 drb. 10 " ostya	6 Katulya gyufa a 1000 drbot számítva
2000 " 12 " " "	1 font varró selyem, és
100 csomó vastag zsinag	
4 font vékonyabb szürke zsinag gombolyékban	

2 drb. 10—10 rőfös viaszos vászon szállítása végett a felséges kir. fő-kormányzónak folyó hó 4-ről 32,520 sz. alatt kelt engedélye folytán az itteni íródában folyó **november hó 30-án reggeli 10 órakor** írásos árcsökkenés fog tartatni, mi is azon megjegyzéssel tétetik közbe, miszerint a vállalkozni kívánók szabályszerű bélyeggel és szállítani szándékoló papírok mintá darabjaival ellátott írásos ajánlataikat, melyekben az egyes cikkekért kívánt árak betűkkel és számbetűkkel tisztán és olvashatóan irandók ki s melyekhez az egész szállítványért kívánt összegnek 5%-ja, készpénzben vagy pedig megfelelő belföldi állampapirokban melléklendő, a fennebbi határidőig az alóli igazgatóságnak benyújtani annyival kevésbé el ne mulasszák, mivel ezen határidőn túl semmi, bár mily jutányos ajánlat sem fog többé tekintetbe vétetni.

Az ezen vállalkozásra vonatkozó szorosabb feltételek az intézet íródjában a szokott hivatalos órák alatt addig is megtekinthetők.

Az orsz. fegyintézet Igazgatósága.
Szamosujvártt, november 13-án, 1863.

NEM HIVATALOS.

(259) **Éppen most jelent meg!**
Jentsch G. könyvkereskedőnél Egerben és minden hiteles könyvkereskedésben:
Kolozsvárott **Stein János**nál kapható:

Pikáns vázlatok

az élet és történelemből.
Irta Szendrői Aszalay József.

Igen díszes nagy 8-adrét 296 lap. Ára 2 frt 50 kr.

A **gyulatelki korcsoma-jog** 1864 év április 24-kétől kezdve, 6 évre a többet ígérőnek **haszonbérbe** fog adatni. Az évi haszonbér 600 frtnál kevesebb nem lehet; miről a kivenni szándékozók oly hozzáadással értesítetnek, miszerint írásbeli ajánlatukat

Nyomatott az ev. ref. fótanoda bettivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

(Offert) 10% bánapénzzel ellátva 1864 év **január 15-keig** Mocsra birtokos Hosz-szu József urhoz, a kinel a haszonbér feltételei is megtesintheők, postán bérmentve elküldeni ne terheltessenek. (254) (2—3)

Egy millio 967,900 forint értékű Legujabb pénzsorsjáték

14,800 nyeremények közt vagynak, 200,000, 100,000, 50,000, 30,000, 25,000, 2 szer: 20,000, 2 szer: 15,000, 12,000, 2 szer: 10,000, 6000, 2 szer: 5000, 5 dr: 4000, 5-ször: 3000, 14 szer: 2000, 117 szer: 1000 frt főnyeremények.

A húzás kezdete november **25—26-án** leend.

Egy egész eredeti sorsjegy ezen húzásra (nem igérvény) 6 ft.

Ezen nagyszerű pénzsorsolás nem csak "hogy az" állam oltalma s jótállása alatt áll, hanem a húzás egy az által e végre kinevezett kormány bizottmánytól felügyeltetve, ez által, a visszaélések ellen, a legnagyobb biztositék nyújtatik.

A nyeremények kifizetése ezüstbe, a húzás után 14 nappal történik, a hivatalos nyelaisztromok pedig azonnal díjmentesen küldetnek szét az érdekelteknek.

Pontos szolgálat biztositása mellett számos megbízásokat reméltünk, melyeket **JACOB STRAUSS** hivatalosan engedélyezett szerkeskedése a ménusi Frankfurtba kértük jütetni.

Egy millio 967,900 frt készpénz?

melynél fogva 14,800 nyereményekre el levén osztva, 200,000, 100,000, 50,000, 30,000, 25,000, 2-er: 20,000, 2-er: 15,000, 12,000, 2-er: 10,000 frt, s így tovább nyerhetni.

Ezen jelentékeny **tőkepénz kisorsolása**, az állam által levén elintéztetve, annak jótállásával kellek biztositva van.

Minden nyereményenl egybekötött ily nemű sorsjeggyel a tulajdonképpeni nyereményen kívül még egy eredeti sorsjegy van kapcsolatba, a legközelebbi sors húzásra vonatkozólag. A talált nyeremények kifizetése, a húzás után azonnal közvetlen kész ezüst-pénzzel történik.

Ily előnyös körülmények mellett további ajánlatra ugy hiszük nincs szükség; azon szilárd meggyőződésbe lévén, miszerint a játéktérv megtekintésével, a vállalkozó rendezése mindenki tetszésében résztlenül.

Az **ezennel f. év november 25-én kezdendő sorshúzásra** való jegyek eszközölésére, alóljegyzett kereskedő cég ajánlközván, 6 forint mellékletével egy egész, 3 frtért egy fél értékű sorsjegy megküldésére.

Az erre vonatkozó megbízások lelkiismeretesen és a legnagyobb pontossággal, szívesen teljesitetnek. A nyerésre vonatkozó hivatalos sorsjegyzékkel, a húzás után azonnal díjmentesen szolgálandunk. **STRAUSS RUDOLF** banküzlete, a ménusi Frankfurtban.

Ezen sorsjegyek nem feleszerelendő az ugynevezett igérvényekkel (Promessen.)

Megjelent **STEIN JÁNOS** bizományában és minden könyvárusnál kapható:

Az URBÉRISÉG ERDÉLYBEN

szerkeszté

Grimm József

jogtudor, cs. k. helytartósági tanácsos, a vaskorona érdemrend lovagja sat. Nagy nyolczadon 24 iv. Ára 2 frt o. ért.

Helység-névtár.

Erdély (és a PARTIUM)

minden községének betűrendes névtára.

Az 1854-diki s a visszaállított alkotmányos felosztás szerint, a posta-kerületek és hadfogadó-telepek, valamint a lakosság számának a legujabb népszámlálás szerinti kimutatásával.

Összeállította **GÁMÁN ZSIGMOND**. Második kiadás. Ára 80 kr.